

BIJLAGE   Aanbevelingen quickscan leefomstandigheden noodopvang (oktober 2022)

Het langdurig verblijf in de noodopvang, zeker in de grootschalige hallen en de crisisnoodopvang brengt mensen schade toe. Hier moet zo snel mogelijk een einde aankomen. Zeker nu de rechter op 6 oktober heeft bepaald dat binnen negen maanden iedereen die nu in de (crisis)noodopvang verblijft die niet aan de minimumnormen voldoet, verhuisd moet zijn naar betere opvang. Hieronder vatten we samen hoe ons inziens (crisis)noodopvang minimaal binnen die termijn overbodig kan zijn. Los daarvan heeft de rechter in datzelfde vonnis helder aangegeven hoe de omstandigheden in de (crisis)noodopvang per heden verbeterd dienen te worden – we roepen de overheid op hier volop in te zetten. Dat betekent bijvoorbeeld per direct toegang tot gezondheidszorg voor allen die verblijven in de (crisis)noodopvang, altijd medische screening voordat iemand in de crisisnoodopvang wordt geplaatst en geen kwetsbare groepen meer in deze opvang. Ook de opvangplekken voor Amv's en voor kwetsbare groepen die niet meer in de (crisis)noodopvang blijven moeten zeer snel gevonden worden en kinderen moeten toegang hebben tot onderwijs en speelvoorzieningen.

Aanbevelingen aan de Rijksoverheid

Opvang asielzoekers

1. Zet, om uit de crisis te komen en te blijven, in op duurzame en menswaardige asielopvang, middenin de samenleving waarbij het meedoen van de asielzoeker/vluchteling centraal staat. In nauwe samenwerking met gemeenten, reguliere instanties en maatschappelijke partners.
2. Zorg voor voldoende financiering zodat het COA in goed overleg met gemeenten spoedig meer structurele goede opvang creëert, passend bij de grootte van de gemeente of buurt en ten behoeve van de evenredige spreiding vooral in gemeenten waar nu nog geen of weinig opvang is.
3. Zorg spoedig voor een goede wet waarmee een opvangtaakstelling voor alle gemeenten wordt vastgelegd. Maak tot die tijd gebruik van spoedwetgeving of staatsnoodrecht om de acute problemen het hoofd te bieden en actief te zorgen voor voldoende opvangplekken op de korte termijn, zoals voor Amv's in Ter Apel.
4. Zorg voor een aparte aankomstlocatie voor nareizigers zodat zij niet meer in de crisisnoodopvang terecht komen en sneller hun aankomstprocedure kunnen doorlopen en sneller in de gemeente opgevangen of gehuisvest kunnen worden en daadwerkelijk herenigd worden met hun gezin.
5. Voorkom leegstand in de centra. Zorg dat er spoedig weer een formele regeling komt met goede waarborgen voor administratieve plaatsing van asielzoekers die bij familie of vrienden kunnen verblijven, zodat hun plaatsen in de opvang door anderen gebruikt kunnen worden.

Huisvesting statushouders

6. Formaliseer/publiceer het informele beleid van de logeerregeling voor statushouders zodat er meer gebruik van wordt gemaakt en er plekken in de opvang vrijkomen.
7. Maak de Hotel en Accommodatie Regeling aantrekkelijker voor gemeenten door de regeling tijds te verlengen en de termijn voor het verblijf van de statushouders te verlengen. Laat het COA statushouders in hotels plaatsen om in afwachting van huisvesting vast in de gemeente opgevangen te worden. Naast de statushouders die al langer in de opvang verblijven, vooral ook de nareizigers in gemeente waar de statushouders nog in een niet passende woning verblijft zodat ze in afwachting van passende huisvesting dicht bij elkaar kunnen zijn.
8. Activeer en breid de succesvolle stimuleringsregeling uit voor de huisvesting van grote gezinnen.
9. Zorg dat de benodigde formaliteiten voor statushouders tijdig al in de opvang zijn geregeld en vastgelegd (zoals het verblijfsdocument, inschrijving in de BRP, een DigiD, aanvraag toeslagen en kinderbijslag en een bankrekening) want daarmee kan de huisvesting veel soepeler en sneller verlopen.
10. Overweeg een tweesporen procedure voor de matching overeenkomstig de werkwijze bij het Utrechtse model. Naast de huidige procedure waarbij gemeenten woonruimte zoeken voor een of meerdere 'gekoppelde' statushouders; tevens de mogelijkheid bieden voor gemeenten om vrijkomende woonruimte aan te bieden waarvoor het COA daarvoor gericht een of meerdere statushouders zoekt.

Aanbevelingen aan gemeenten

Opvang asielzoekers

11. Zorg voor structurele opvanglocaties, waar nu een groot tekort aan is. Wacht de spoedwet met de gemeentelijke taakstelling voor opvang niet af. Neem nu initiatief samen met maatschappelijke organisaties en/of ondernemers voor het vinden van goed bereikbare geschikte locaties waar mensen met voldoende privacy en faciliteiten kunnen verblijven met goede toegang tot voorzieningen, onderwijs en aanbod in activiteiten. Laat de grootte van de locatie passend zijn bij de gemeente of de wijk zodat deze een onderdeel van de gemeenschap kan worden met voorzieningen waar ook omwonenden gebruik van kunnen maken.

12. VluchtelingenWerk roept met name de G40 gemeenten waar nog geen of weinig opvang is haast te maken met de ontwikkeling van structurele opvanglocaties. Het is voor de gemeente van belang dat de opvang van asielzoekers plaatsvindt in dezelfde gemeente als waar ze als statushouders gehuisvest worden zodat ze gedurende hun opvangperiode een sociaal netwerk kunnen opbouwen en een snelle start kunnen maken met verdere integratie; het zijn tenslotte hun nieuwe inwoners. Gezien de hoogte van de jaarlijkse huisvestingstaakstelling en ook de opvang van nareizigers en hervestigers hebben al deze gemeenten één of meerdere opvanglocaties nodig.¹

13. Geef toestemming voor administratieve plaatsing van asielzoekers bij hun familie of vrienden als het COA daarom vraagt, zodat er plaatsen vrijkomen in de opvang.

Huisvesting statushouders

14. In de opvang verblijven nu 17.000 statushouders. Nooit was dit aantal zo hoog. De taakstelling was duidelijk te laag en wordt voor volgend jaar hoog. Deze vraag komt sowieso bij gemeenten terecht. In het belang van al die wachtende statushouders roept VluchtelingenWerk gemeenten op zoals ook in het bestuursakkoord van 26 augustus is overeengekomen om waar mogelijk alvast vooruit te lopen op de taakstelling door in 2022 al meer statushouders te huisvesten.

15. Maak gebruik van het 'Utrechtse model' door met een planmatige aanpak een groot aantal statushouders versneld en met voorrang te huisvesten.²

16. Maak structurele prestatieafspraken met woningcorporaties over een substantiële bijdrage aan het leveren van huisvesting voor statushouders, inclusief voor alleenstaande minderjarige asielstatushouders.

17. Huisvest statushouders die nog in afwachting zijn van hun nareizende gezinsleden alvast in passende woonruimte voor het gezin door corporaties gebruik te laten maken van de 5% uitzonderingsmogelijkheid voor passend toewijzen of door te voorzien in een tijdelijke huuraanpassing of hiervoor afspraken te maken met woningcorporaties.³

18. Maak gebruik van de Hotel- en accommodatieregeling (HAR)⁴ om statushouders en nareizigers vast op te vangen in de gemeente in afwachting van definitieve huisvesting.

19. Promoot de logeerregeling⁵ bij inwoners (ook vrienden en familie) zodat statushouders alvast dichtbij de gemeente kunnen verblijven waar ze komen te wonen en er daardoor plekken vrij komen in de opvang. Denk zo nodig aan een vergoeding voor deze gasthuishouders vanwege extra hoge energiekosten en laat bij uitkeringsgerechtigde gasthuishouders het toepassen van de kostendelersnorm achterwege.

20. Geef toestemming voor administratieve plaatsing van asielzoekers bij hun familie of vrienden als het COA daarom vraagt, zodat er plaatsen vrijkomen in de opvang.

21. Tref voor de iets langere termijn concrete maatregelen voor het realiseren van meer (flex)woningen en/of tussenvoorzieningen en maak hierbij zo nodig gebruik van de (financiële) ondersteuning van het rijk.

---

1 Zie [Naar een duurzame en menswaardige asielopvang: contouren opvang nieuwe stijl](#). Position paper VluchtelingenWerk Nederland en UNHCR. Juli 2022

2 <https://vng.nl/nieuws/handreiking-versnelde-huisvesting-statushouders> p. 9

3 <https://vng.nl/nieuws/handreiking-versnelde-huisvesting-statushouders>

4 <https://vng.nl/nieuws/hotel-en-accommodatieregeling-verlengd-en-nieuwe-doelgroep>

5 Zie <https://www.coa.nl/nl/logeerregeling>